

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 187g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 30 alin. (10)
din Codul contravențional
(*prescripția punerii în executare a sancțiunii contravenționale*)

CHIȘINĂU

30 octombrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea nei Maria Arhir, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 15 august 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 30 octombrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 30 alin. (10) din Codul contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, ridicată de dl Andrei Botnari, parte în dosarul nr. 2-1206/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dna judecătoare Olga Boțan din cadrul Judecătoriei Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 16 octombrie 2018, un agent constatat din cadrul Biroului Vamal Centru a încheiat un proces-verbal cu privire la o contravenție în domeniul vamal și a adoptat decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale în privința dlui Andrei Botnari.

4. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 30 iulie 2020 și prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 23 februarie 2021, s-a menținut decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale din 16 octombrie 2018.

5. Printr-o încheiere din 12 aprilie 2021, dl Ilie Gîlcă, executor judecătoresc, a dispus intentarea procedurii de executare a documentului executoriu din 16 octombrie 2018.

6. La 4 mai 2021, dl Andrei Botnari a contestat în instanța de judecată încheierea executorului judecătoresc din 12 aprilie 2021, invocând, în principal, că termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat.

7. Printr-o încheiere din 1 aprilie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins ca neîntemeiată cererea depusă de dl Andrei Botnari. La 17 aprilie 2024, dl Andrei Botnari a contestat cu recurs încheierea primei instanțe.

8. Printr-o Decizie din 23 ianuarie 2025, Curtea de Apel Centru a admis recursul dlui Andrei Botnari, a casat încheierea Judecătoria Chișinău din 1 aprilie 2024 cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

9. La 29 iulie 2025, în procesul rejudecării cauzei, dl Andrei Botnari a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 30 alin. (10) din Codul contravențional.

10. Printr-o încheiere din 30 iulie 2025, Judecătoria Chișinău a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

11. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumpția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

12. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 30

Prescripția răspunderii contravenționale

„(1) Prescripția înlătură răspunderea contravențională.

(2) Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este 18 luni.

(3) Termenul special de prescripție pentru contravențiile prevăzute la art. 74 alin.

(4) și (10), art. 781, art. 1551, art. 177 alin. (3) și (4) lit. c), d), g) și art. 179 este de 24 de luni.

(4) Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale se reduce la jumătate pentru persoanele care la data săvârșirii contravenției erau minore.

(5) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.

(5¹) Termenul de prescripție se întrerupe în cazul în care, până la expirarea termenelor prevăzute de alin. (2) și (3), cauza contravențională se remite în instanța de judecată pentru examinare.

(6) În cazul săvârșirii unei noi contravenții de către aceeași persoană, termenul de prescripție se calculează pentru fiecare contravenție separat.

(7) Curgerea termenului de prescripție se suspendă dacă persoana care a săvârșit contravenția se sustrage de la procesul contravențional. În acest caz, curgerea termenului de prescripție se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Curgerea termenului de prescripție se suspendă și în cazul contestării deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale sau a hotărârii judecătorești.

[...]

(10) Termenul de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale este de un an, calculat din data la care decizia sau hotărârea prin care aceasta a fost aplicată a rămas definitivă.

[...].”

Articolul 465

Recursul

„(1) Hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs.

(2) Decizia pronunțată în recurs este irevocabilă.

[...].”

Articolul 468

Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale

„(1) Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile de la data pronunțării hotărârii judecătorești sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale, de la data înmânării copieii de pe hotărârea judecătorească, în condițiile art. 463 alin. (1).

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

13. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că textul „calculat din data la care decizia sau hotărârea prin care aceasta a fost aplicată a rămas definitivă” de la articolul 30 alin. (10) din Codul contravențional îi afectează dreptul la apărare și accesul liber la justiție, deoarece, în anumite situații, soluționarea cauzelor contravenționale poate dura mai mult de un an, iar acest fapt ar goli de conținut termenul de prescripție de un an de zile stabilit pentru punerea în executare a sancțiunii. În viziunea sa, termenul de prescripție de un an de zile este suficient pentru ca autoritățile competente să pună în executare o sancțiune contravențională. Totodată, acesta susține că, deoarece contravenția prezintă un pericol social mai redus ca infracțiunea, termenul de un an de zile al prescripției punerii în executare a sancțiunii contravenționale trebuie calculat cu începere de la data la care ar putea să rămână definitivă decizia și procesul-verbal cu privire la contravenție.

14. În fine, autorul excepției menționează că prevederile contestate contravin articolelor 20, 21, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

15. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

16. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

17. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea reține că obiectul excepției îl constituie articolul 30 alin. (10) din Codul contravențional, care stabilește că termenul de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale este de un an, calculat din data la care decizia sau hotărârea prin care aceasta a fost aplicată a rămas definitivă.

20. Curtea admite că la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția (a se vedea §§ 3-9) instanța de judecată ar putea avea în vedere prevederile articolului 30 alin. (10) din Codul contravențional. Acest articol nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

21. Autorul excepției susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

22. Referitor la incidența articolului 54 din Constituție, Curtea reiterează că acesta nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unor ingerințe în drepturile garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 88 din 17 iulie 2025, § 22).

23. Curtea observă că autorul sesizării, fără a invoca argumente în susținerea contrarietății normei contestate cu dispozițiile articolelor 20 și 26 din Constituție, își exprimă, de fapt, dezacordul: (i) cu instituirea unui termen de prescripție „a punerii în executare a sancțiunii contravenționale”; (ii) cu calcularea termenului de punere în executare a sancțiunii contravenționale; precum și (iii) cu eventuala cumulare a termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale cu termenul de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale și crearea pe baza acestora a unui nou termen de prescripție care îl depășește pe cel prevăzut pentru unele infracțiuni.

24. Având prerogativa de a reglementa prin lege organică procedura de judecată a cauzelor contravenționale (a se vedea articolul 115 alin. (4) din Constituție), legislatorul a adoptat norma contestată prin care a stabilit că „termenul de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale este de un an, calculat din data la care decizia sau hotărârea prin care aceasta a fost aplicată a rămas definitivă”.

25. Așadar, Curtea reține că stabilirea termenelor de prescripție reprezintă apanajul autorității legislative, aceasta având deplina competență nu doar de a stabili termenul ca un interval/periodă de timp care prescrie tragerea la răspundere pentru comiterea unei anumite contravenții, dar și termenul de executare a unor anumite sancțiuni contravenționale.

26. Cu privire la dezacordul exprimat de autorul sesizării în raport cu eventuala cumulare a termenului general de prescripție a răspunderii contravenționale și a termenului de prescripție a punerii în executare a sancțiunii contravenționale și calcularea pe baza acestora a unui termen de prescripție care ar depăși termenul de prescripție pentru unele infracțiuni, Curtea reține că coroborarea dintre două și mai multe norme legale reprezintă procedee de interpretare și aplicare a legii, care sunt de competența instanțelor de drept comun și nu de cea a Curții Constituționale.

27. Totodată, Curtea notează că autorul excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate îi afectează drepturile garantate de prevederile articolelor 20 și 26 din Constituție. În acest context, Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în lipsa unei argumentări proprii, nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16). Anterior, Curtea a subliniat că nu-l poate substitui pe autorul excepției la formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23; DCC nr. 46 din 14 mai 2024, § 20).

28. Referitor la articolul 21 din Constituție, Curtea reține că, potrivit acestuia, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Curtea reține că prevederile contestate, reglementând prescripția punerii în executare a sancțiunii contravenționale, sunt legi de procedură, care nu definesc contravențiile și/sau pedepsele, și pot fi interpretate ca impunând o condiție temporală pentru punerea în executare a sancțiunii contravenționale aplicate printr-o decizie sau, după caz, hotărâre judecătorească rămasă definitivă. Prin urmare, articolul 21 din Constituție nu este incident.

29. În consecință, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 din Constituție, 27 alin. (3) lit. f) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 30 alin. (10) din Codul contravențional, ridicată de dl Andrei Botnari, parte în dosarul nr. 2-1206/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 30 octombrie 2025
DCC nr. 156
Dosarul nr. 187g/2025*